

Sociologie a filosofie fyziky na přelomu 21. století: *la détente*

Sociology and Philosophy of Physics at the Turn of the 21st Century: the Road to *Détente*

Seminář je koncipován jako badatelský, studenti a studentky jsou vítáni. Seminář je zařazen do výuky Ústavu filosofie a religionistiky FF UK (AFSV00396), E-kredity: 3.

Garant kurzu:

Mgr. Jan Maršálek, PhD. (FLÚ AV ČR)
marsalek@flu.cas.cz

Koncepce, příprava a vedení kurzu:

Doc. Zdeněk Konopásek, PhD. (CTS UK/AV ČR)
Mgr. Jan Maršálek, PhD. (FLÚ AV ČR)
Mgr. Lukáš Hadwiger Zámečník, PhD. (Univerzita Palackého v Olomouci)

Místo konání semináře:

Zasedací místnost Filosofického ústavu AV ČR, Jilská 1, Praha 1, 1. patro.

Čas konání semináře:

Seminář má čtrnáctidenní periodicitu s počátkem 6. 10. 2022, 14:30 – 17:00 hod.

Anotace

Pokud bylo v minulosti opakovaně poukazováno na to, že sociologie věnovala jen málo své pozornosti studiu vědy, platí dnes naopak sociologie vědy za jeden z nejvýznamnějších sociologických podoborů. Tomu napomohla mj. skutečnost, že tato disciplína nezůstala uzavřena v úzkém prostoru vymezeném jejím primárním výzkumným zájmem, nýbrž dokázala vstoupit do kritického dialogu jak s etablovanými východisky obecné sociologie, tak s filosofií, jejíž výsadní postavení na poli reflexe vědy účinně zpochybnila. V letním semestru ak. roku 2021/2022 jsme se zabývali obdobím největšího rozkvětu sociologie vědy a vědeckého poznání, za něž bývají považována 70. a 80. léta 20. století. Budeme-li v novém vydání našeho semináře i nadále zvláštní pozornost věnovat proměnlivému vztahu mezi sociologií a filosofií rozehrávaného na půdě reflexe fyziky, bude tentokrát naším úkolem pochopit pozdější vývoj těchto oborů a jejich přítomnost.

Podmínky účasti

Účast na semináři sice nevyžaduje pokročilé znalosti ve fyzice, intelektuálně přínosný však bude jen pro ty jeho frekventanty, kteří budou ochotni před každým setkáním

důkladně prostudovat zadanou literaturu a zapojit se v průběhu semináře do společných debat o podmínkách, postupech a procesech fyzikálního bádání 20. století. Absolvování „Sociologie a filosofie fyziky: konflikty, křivdy, usmíření“ (LS 2021/2022) není pro účast v semináři podmínkou.

Harmonogram

6. 10.

Představení semináře, představení projektu „Vědecká gramotnost pro 21. století: Science Studies ve výuce přírodních věd“, shrnutí výsledků semináře „Sociologie a filosofie fyziky: konflikty, křivdy, usmíření“ (AV ČR/FF, letní semestr 2021/2022).

13. 10.

Vědecké kontroverze jako „strategické výzkumné místo“ sociologie vědeckého poznání. Odpověď filosofie.

27. 10.

Science Wars I

Fyzici čtou Science Studies. Tzv. Sokalova aféra

10. 11.

Science Wars II

Usmíření až do ztracena?

24. 11.

Třetí vlna vědních studií: od vědy k (vědecké) expertíze.

8. 12.

Trocha fyziky pro každého. Cesty fyziky sociologů a fyziky filosofů v prostoročasu.

15. 12.

Workshop „Pierre Bourdieu’s Science of Science: Sources, Arenas, Legacies“ (ve spolupráci s Francouzským ústavem pro výzkum ve společenských vědách – CEFRES). Program workshopu bude doplněn.

(22. 12. nebo 5. 1. 2023)

Závěry.

Seminář je organizován v rámci výzkumného programu Odolná společnost pro 21. století Strategie AV21 – *Vědecká gramotnost pro 21. století: Science Studies ve výuce přírodních věd.*